

INTERCYZA PRZEDŚLUBNA

Magdalena Lejman*

Ja, niżej podpisana,
Lejman Magdalena,
trafiłam na perłę
w starym polskim akcie.
Jeśli Drodzy nie wierzycie,
czytajcie i patrzcie:

Intercyza przedślubna**

Przed niżej podpisanym Michałem Borowym Powiatu Brzezińskiego pisarzem aktowym Zamieszkałym w Strykowie, a tu na żądanie Stron przybyłym, stanęły z osób znane panie: Anna Plecka, po Pleckim Kazimierzu wdowa, Właścicielka połowy dóbr ziemskich Kiełkowa, w Kiełkowie zamieszkała, tudzież teje córka, Róża z Pleckich Górkowa, wdowa Jana Górka, Posiadająca w spadku drugą dóbr połowę, Przy matce zamieszkała; obie równo zdrowe Na umyśle, jak i ciele. Stanął z drugiej strony Porucznik od ułanów, zacie urodzony Henryk Strzebosz, kawaler wojskowego krzyża, Konsystujący we wsi Prycz, koło Skalmierzą, Znany mnie z swej osoby równie jak z zdolności Do wszystkich wymienionych w tym akcie czynności.

Stawający, składając projekt już gotowy,
Zeznali, że zawarli kontrakt tej osnowy.

art. 1

Róża Górkowa będąc wdową już rok trzeci,
Nie mając naturalnych ani prawnych dzieci,
Bo chociaż była młodą, a mąż jej był stary,
Ona nigdy małżeńskiej nie złamała wiary.
Jawnie się przekonawszy jak smutno na świecie
Żyć bez męża i dzieci samotnej kobiecie,
Gdy wiek na niebezpieczne wystawia ją próby,
Zamierzyła małżeńskie znowu zawrzeć śluby.
Z drugiej strony pan Strzebosz,
choć w lat swych kwiecie,
Że się jednak dość z wojskiem
nawłóczył po świecie
Dziś, gdy pokój, przedsięwziął
po wojennych czynach
Spocząć w objęciach żony na swoich wawrzynach;
Gdy tak zgodne dwóch osób zetknęły się chęci
Stawający, wzajemnym afektem przejęci,
Postanowili jutro w Kiełkowskim kościele
Połączyć się i sute wyprawić wesele.

art. 2

Róża Górkowa, nie chcąc mieć nad sobą pana,
Pragnąc być panią w domu, przytem przekonana,

* Notariusz w Krakowie

** Tekst „Intercyza przedślubna” pochodzi z „Gazety Warszawskiej” za rok 1884 nr ww z dnia 31.05.1884r, Rok XII, Seria II, str. 346-351 – udostępniony w internecie przez Muzeum Historii Polski, w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych. Udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Nie chce swoich dochodów oddać
w moc Strzembosza,
Sama więc nadal zarząd dóbr swoich posiadzie
I ciężary majątku sama dźwigać będzie.

art. 3

W razie śmierci bezdzietnej (a snąc z męża winy)
Nic mu nie zapisuje; leczy gdy córki, syny
Zostaną, to w nagrodę należną swej cnocie
Mąż zyska na połowie spadku dożywocie.

art. 4

Henryk Strzembosz, wstępując
w lube sercu związki,
Naturalne i prawne męża obowiązki,
A jakimi są: miłość, wierność i opieka
Et caetera: sumiennie wypełniać przyrzeka.

art. 5

Anna Plecka, ze względu na córki małżeństwo,
Niniejszym zapisując swe błogosławieństwo,
Daruje jej połowę swoich dóbr - Kiełkowo,
Z wsią Sadykierz i Kaleń i Plecka Dąbrowa
Z czynszami, propinacją i z kolonią Trzebórz
Cum silvis, boris, gais et graniciebus.
/ dobra te natychmiast, w takim jak są stanie,
Pozwala córce swojej objąć w posiadanie.
Jednak sobie zastrzega na swe stare lata,
Że póki jej śmierć sroga nie sprzątnie ze świata,
Córka jej tysiąc złotych co rok płacić będzie
W Gidlach, gdzie na dewocji za tydzień osiądzie,
że zaraz zacząwszy od tejsze swej córy
Tę opłatę brać będzie na święty Jan z góry,
Że dopóki żyć będzie darująca wdowa,
Córka nie może długiem obciążyć Kiełkowa,
Nie może czynić żadnych wyprzedazy w lesie
I że koszta kontraktu też córka poniesie.

art. 6

Córka, dar tej przyjmując, wdzięcznością przejęta,
Przyrzeka regularnie płacić alimenta
Bez zmniejszenia z jakich bądź
losowych wypadków.

Kontrakt ten był spisany w obecności świadków
Posiadających prawem wskazane przymoty:
Właściciele dóbr Śmigły Grzegorza Prendoty
I Jana Kwiecińskiego, dziedzica dóbr Krzywe,
Zamieszkałych w tych swoich dobrach respective.
Działo się tu w Kiełkowie w dworskiej oficynie
Dnia 12-go czerwca o pierwszej godzinie
Tysiąc osiemset szesnastego roku.
Akt opisany bez żadnych dopisków na boku
Przy świadkach stronom odczytany cały,
Wraz z świadkami i ze mną strony podpisały.

Przeczytawszy tekst powyższy,
Bogu dziękuję,
że aktów notarialnych
już się nie rymuje. ...